

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

● Nr. 44 (7049)

● Otrdiena, 2000. gada 18. aprīlis

● Cena Ls 0,12

«Ideāla sa-
sniegšana vien-
mēr saistīta ar
risku.»

V. Igo

...un ceļa malā šalkos sils

● Soli pa solim virzās stādītāji, atstājot aiz sevis nākotnes mežu.

Māris ir lepns, ka var palīdzēt tēvam — mežzinim Elmāram Skuķim.

Foto: A. Rancāns

Antons Rancāns

Pirms septiņdesmit gadiem aizsākās tradīcija — aprīlī rīkot Mežu dienas. Savā laikā Kārlis Ulmanis izvirzīja devīzi: pie katras lauku mājas — augļu dārzu, tīrumu galā — malkas birzi. Šis novēlējums nāca prātā, kad seši Preiļu mežniecības apgaitu mežsargi, mežzinis, arī vairāki vietējie zemnieki devās palīgā bijušajam lauksaimniecības departamenta vadītājam Jānim Vucēnam viņa «Bērzkalnos» stādīt priedes. Pie mājām piekalnē ir dārzs, netrūkst arī meža. Bet vai atstāt novārtā kūdraini tīrumu malā,

kur kādreiz kopsaimniecība sējusi auzas, vēlāk gatavota amonizētā kūdra, bet pašlaik atmata? To saimnieks atvēlējis nākotnes silam. Pie plata meliorācijas grāvja, kurā ūdens līmeni ar aizsprostu uztur kāda bebru ģimene, jau kopsaimniecības laikā iestādīti pāris desmiti egļu un priežu, tās tagad pašos spēka gados. No 12. aprīļa aug arī 2000 divus gadus veci priežu sējeņi no Kalsnavas. Paies gadi un ceļa malā vējā šalkos sils. Daļa no lauka atstāta dabas ziņā, kura, izmantojot tuvinu birzi, uz to jau «sūta» mazus bērziņus. Pa starpām vējš iesējis arī kādu priedīti, parādot, ka zeme silam piemērota.

Mežu dienas Latvijā šogad izsludinātas no 10. līdz 23. aprīlim. Saskaņā ar jauno Mežu likumu, izcirtumi jāapmežo triju gadu laikā, pretējā gadījumā jaunus ciršanas apliecinājumus nevarēs saņemt. Reizē tiek izsniegtas arī mežu atjaunošanas kartes, kurās viss norādīts. Svarīga ir arī jaunu mežu stādīšana lauksaimnieciski neizmantojamā zemē.

Mežu dienu Aizpuriešu «Bērzkalnos» ievadīja Preiļu virsmežniecības inženieres konsultantes Astrīdas Rudzītes uzruna un informācija par to norisi rajonā. Meži stādīti Rožkalnos, Zigfrīda Ancāna saimniecībā stādītas eglītes, Līvānu novada Rožupes pagastā Vladislava Vaivoda saimniecībā «Kastāņi» — bērzi. Tālāk stafeti pārņem Jersikas un Aglonas mežniecības.

Vairāk kā četras stundas, sadalījušies pāros, vīri un sievietes ar lāpstām veidoja bedrītes, lika stādīņus un pieminā, lai turas stingri un taisni, kamēr izstādīja visus saimnieka iegādātos kociņus. Katrs stādīņš, neskatot atvešanu, maksājis divus santīmus.

Turpmāk tie būs jāatbrīvo no zālēm, jāapkaplē, lai aug smudri. Lielajiem meža stādītājiem līdz turējās arī piecgaģīgais Māris, dūšīgi nēsāja groziņu ar stādīņiem un lika bedrītēs smaržīgās priedītes. Viņš ne pirmo reizi tādā darbā, zina, kas un kā — arī vectēva mājās licīti pie Dubnas Pelēču pusē palīdzējis iestādīt priedītes un eglītes hektāra platībā.

Mežzinis Elmārs Skuķis pastāstīja, ka katru gadu Preiļu mežniecībā meži tiek atjaunoti ap simts hektāru platībā, lielāko tiesu izcirsto vietā. Pēdējā laikā nozīmīga arī jaunu mežu stādīšana. Bet tajā pašā laikā, viņš piebilda, palielinās arī meža izsaimniekošana. Jaunie mežu īpašnieki neapzinās, ka, lai gūtu vēlamo efektu, kokam jāļauj sasniegt briedumu. Izcirtumus daudzi atstāj nesakārtotus. Nesavlaicīgi un arī nepareizi kopj mežus.

Saskaitīti 74 procenti rajona iedzīvotāju

Ginta Kraukle

Tautas skaitīšana norit raiti, atzīst Preiļu rajona statistikas nodaļas vadītāja Konstantīna Seile. No 41 214 rajona iedzīvotājiem līdz 2000. gada 15. aprīlim bija saskaitīti jau 30 604 personas jeb 74 procenti no rajona iedzīvotāju kopskaita. Visvairāk — 88 procenti saskaitīti Saunas, Preiļu, Pelēču un Aizkalnes pagastu apvienotajā iecirknī, raiti sokas darbs arī abos Preiļu pilsētas skaitīšanas iecirkņos, kur saskaitīti vidēji 85 procenti, Līvānu pilsētā 65 procenti iedzīvotāju.

Mūsu rajonā nomainījies viens tautas skaitītājs — pensionārs, kuram darbs tomēr izrādījies pārāk smags un nogurdinošs. Par kāda cita cilvēka palikšanu tautas skaitītāja amatā statistikas nodaļas darbinieki vēl šaubās. Iemesls — grūtības darba uzdevuma veikšanā, jo tautas skaitīšanas dokumentu aizpildīšanā prasības ir ļoti augstas — rakstītajam jābūt salasāmam, burti nedrīkst pieskarties ailišu malām, kā arī nav pieļaujami labojumi, jo anketu skaitīšanu veiks datorizēti. Katra iecirkņa pārraugis ik dienas sniedz atskaiti rajona statistikas nodaļai, pār-

raugi atzīst — skaitītāji ir ļoti apzinīgi un uzticēto darbu veic rūpīgi. Īpaši tas sakāms par Aglonas un Rušonas iecirkņa skaitītājiem. Iedzīvotāju vairākums ir laipni, skaitītājs ir gaidīts, sagatavoti vajadzīgie dokumenti, lai aizpildīšanas gaitā nerastos lielas problēmas. Taču ir arī tādi iedzīvotāji, kas skaitītāju pār savas mājas sliekšni nelaiž. Problēmas rada niknie sargsuņi pie individuālajām mājām. Vārti ir aizslēgti, pagalmā nikns suns, cilvēki paver aizkarus, paskatās, bet skaitītāju sētā nelaiž. Vienā gadījumā saimnieks iznāca ārā, lai dokumentus aizpildītu automašīnā. Problemātiska ir piekļūšana lauku viensētām attālos pagastu nostūros, reizēm nav pat piebraucamā ceļa, skaitītāji brauc pa tīrumu, vadoties pēc telefona stabiem. Gadījumos, kad iespējamas briesmas skaitītāju veselībai vai pat dzīvībai, palīgā tiek aicināts policijas darbinieks, par ko noslēgta vienošanās ar rajona policijas pārvaldi. Šādi gadījumi bijuši Līvānu novadā un pilsētā.

Aizpildot dokumentus, grūtības rodas iztikas avotu atspoguļojumā. Skaitītāji pieraksta informāciju, kādu sniedz iztaujātā persona, kaut arī daži fakti, īpaši, kas skar darba attiecības, reāli var tikt noklusēti. Daļai iedzīvotāju «sāpīgi» ir jau-

tājumi, kas skar izglītības līmeni, jo ailes par arodizglītību «Personas lapā» nav. Vidējo speciālo izglītību var iegūt tikai tehnikumos, mākslas, mūzikas un medicīnas skolās, tādēļ profesionāli tehnisko skolu absolventi, kuri nav apguvuši vidusskolas programmu, tiek klasificēti kā pamatskolas izglītību ieguvušie. Ne viens vien rajona iedzīvotājs bijis izbrīnīts par to, ka pēc skaitītāja rīcībā esošiem datiem viņa dzīvoklī pierakstītas personas, kas jau sen tajā nedzīvo. K.Seile paskaidroja, ka minētos sarakstus statistikas nodaļa saņem no iedzīvotāju reģistra Rīgā, un ka tie ir kļūdaini. Šādas kļūdas ir ļoti izplatītas, taču statistikas nodaļā «Novadniekam» neizdevās uzziņāt šādas kļūdainības iemeslus. Nepareizie dati iedzīvotāju reģistrā visdrīzāk radušies dzīvokļu maiņu rezultātā, kas ir vietējo pašvaldību kompetencē.

Skaitīšana uzskatāma par veiksmīgu, un atlikušās nedēļas līdz aprīļa beigām tiks vēltās to iedzīvotāju saskaitīšanai, kas dažādu iemeslu dēļ nav bijuši mājās, vai skaitītājs nav varējis iekļūt viņu dzīves vietās. Vairāki cilvēki statistikas nodaļā ieradusies personīgi pēc tam, kad atraduši durvis skaitītāja atstāto paziņojumu.

Izziņas

Latvijas organizācija «Glābiet bērņus», Latgales daudz bērnu ģimeņu biedrības Preiļu nodaļa un Lieldienu Zaķis lielus un mazus Lieldienu svinētājus aicina uz tradicionālo koncertu. Kā «Novadnieku» informēja «Glābiet bērņus» rajona nodaļas koordinatore Elma Akšjonova, koncerts ieplānots 24. aprīlī pulksten 14.00 zālē Kārsavas ielā 4. Līdzī jāņem pašdarināta Lieldienu kompozīcija.

L. Kirillova

Pēc Preiļu rajona padomes iniciatīvas tiek rīkota Daugavas slimokases dalībnieku pašvaldību (Preiļu, Aizkraukles, Ogres, Jēkabpils rajoni) ārkārtas pilnsapulce. To nolēmuši minēto rajonu vadītāji. Pilnsapulce paredzēta 20. aprīlī Aizkraukles rajona padomē. Sapulce tiek rīkota ar mērķi prasīt Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūrai, kā arī Labklājības ministrijai, kas īsti tiek darīts, lai nodrošinātu iedzīvotāju veselības aprūpi atbilstoši Ministru kabineta noteikumos paredzētajām prasībām. Preiļu rajons valstī ir pirmais, kas iedrošinājis lietas saukt istajos vārdos, proti, ka veselības aprūpei naudas nepietiek, bet līdzšinējā valdība par to nav likusies zinīs. Vai nu ir jāizmaina Ministru kabineta noteikumi un jāpalielina pacientu maksa, teicami Preiļu rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, vai arī Labklājības ministrijai jāmeklē papildus līdzekļi veselības aprūpes finansēšanai. Ar to vien, ka ministrija atzīst par nelikumīgu rajona padomes pieņemto lēmumu par maksas ieviešanu medicīnisko pakalpojumu sniegšanā, nekas nemainās, naudas slimnīcām un poliklīnikām nav kļuvis vairāk.

Rajona padome nosūtīja vēstuli Valsts Zemes dienesta Latgales reģiona nodaļas vadītājam V. Tabūnei, kurā lūdz paskaidrot, kāpēc ir apturēta Aglonas internātgimnāzijas īpašuma reģistrācijas procedūra. Kā rajona padomei paskaidrojis filiāles vadītājs Osvalds Kursītis, tas noticis pēc reģionālās nodaļas rīkojuma.

Sākušies Preiļu muižas kompleksam piederošo staļļa drupu konservācijas darbi. Kā informēja Preiļu domes speciālists komunālajos jautājumos Jānis Skutels, pagājušajā gadā Valsts kultūras pieminekļu inspekcija šim nolūkam piešķīra 700 latus, taču pēc vienošanās ar pasūtītāja izpildītāju darbi tika atlikti uz betonēšanai labvēlīgu laiku. Tagad šie darbi sākušies. Piešķirtās summas pietiks, lai ar betona kārtiņu un speciālu līdzekli noklātu staļļa drupu augšējās malas, kā arī nostiprinātu plaisas. Darbus veic SIA SAU «Preiļi».

Rajona galvenā bibliotēka sakarā ar to, ka 2000. gads Latvijā izsludināts par grāmatu gadu, iecerējus vairākus grāmatām vēltus svētkus. Pirmie notiek šodien. Preiļu bibliotēkā pulksten 12.00 ar lasītājiem tiksies rakstniece Keliņa Klāna. Savukārt Preiļu 1. pamatskola ciemos gaida bērnu literatūras rakstnieci Māru Cielēnu. Ieradīsies arī Rīgas grāmatu bāzes un izdevniecības «Madris» pārstāvji.

17. aprīlī uz reģionālo pirmsskolas iestāžu vadītāju konferenci Aizkrauklē devās Preiļu rajona bērnu darzu vadītājas. Notika iepazīšanās ar Aizkraukles bērnu darziem, tikšanās ar Izglītības un zinātnes ministrijas pirmsskolas darba speciālistiem.

L. Rancāns

Nacionālās ziņas

Ģenerālprokurora amatam izvirza virsprokuroru Maizīti

Augstākās tiesas priekšsēdētājs Andris Guljāns izvirzījis jau otro ģenerālprokurora amata pretendentu. Šoreiz tas ir Cēsu rajona prokuratūras virsprokurors Jānis Maizītis.

Advokātus neapmierina viņu darbības aplikšana ar PVN

Latvijas zvērīnātie advokāti ikgadējā advokātu pilnsapulcē piektdien puda neapmierinātību par valdības lēmumu aplikēt samaksu par viņu sniegto juridisko palīdzību ar pievienotās vērtības nodokli (PVN), jo tas taču būs jāsamaksā klientam. PVN piemērošanu atbalsta Tieslietu ministrija. Kā PVN maksātājiem advokātiem jāreģistrējas līdz 1. jūlijam, bet klientiem būs plašāk jāpaver plānie maciņi.

Pastiprināti kontrolēs ievēdamās aknas

Lai nepieļautu cilvēku veselībai bīstamu toksisko liellopu aknu ievēšanu Latvijā, Valsts veterinārais dienests ir uzdevis Sanitārajam robežinspekcijai (SR) pastiprināti kontrolēt šo produktu kravas. SR agrāk konstatējusi, ka no Vācijas ievestās 20 t liellopu aknu ir desmitkārt pārsniegts vara saturs. Patlaban šī krava atrodas muitas noliktavā.

Jauno premjera amata kandidātu nosauks maijā

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga jauno premjera amata kandidātu nosauks 4. maijā. Prezidente neizslēdz iespēju, ka premjera amatam varētu nosaukt citu kandidātu, kas līdz šim nav pieminēts partiju sarunās un nav oficiāli izvirzīts kā iespējamais Ministru kabineta priekšsēdētājs. «Latvijas ceļš» un Tautas partija vienojušās, ka jaunajam premjeram jānāk no «Latvijas ceļa».

Barkānu atzist par nevainīgu

Balvu rajona mežsargu Egilu Barkānu, kuru apsūdzēja divu policistu nogalināšanā un vēl divu ievainošanā un kuram prokurors prasīja 20 gadu cietumsodu, Latgales apgabaltiesa atbrīvoja tiesas zālē pierādījumu trūkuma dēļ. Tiesa atzina, ka notikušajā vainojami paši policisti, jo pārsnieguši savas pilnvaras un viņu rīcība bijusi neprofesionāla. Desmit dienu laikā, kā to paredz likums, lēmums tiks noprotēts Augstākajā tiesā.

Paplašināsies Zemgales plānošanas reģions

11. aprīlī Zemgales attīstības padome lēma par Aizkraukles rajona iesaistīšanu Zemgales plānošanas reģionā (tajā pārstāvēti Bauskas, Dobeles un Jelgavas rajons). Padome nolēma nosūtīt uzaicinājumu arī Jēkabpils un Ogres rajona padomei apsvērt iespējas iesaistīties Zemgales attīstības padomes darbā.

Latgalē joprojām ir zemākie ienākumi

Kā ziņo BNS pagājušajā gadā Latgalē joprojām saglabājās viszemākie ienākumi starp pārējiem Latvijas reģioniem, informē Centrālā statistikas pārvalde. Pārvaldes veikta mājsaimniecību budžeta pētījuma rezultāti liecina, ka Latgalē, kaut arī pērn ienākumu pieauguma tempi bija augstāki nekā citos reģionos, tie bija par 23,8% zemāki nekā vidēji valstī. Pētījuma dati liecina, ka augstākais ienākumu līmenis 1999. gadā bija Rīgas reģiona mājsaimniecībās, kuru rīcībā esošais ienākums bija par 18% augstāks nekā vidēji valstī. Mājsaimniecību rīcībā esošo ienākumu apjoms vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli 1999. gadā mēnesī bija 57,79 latu, Kurzemē — 57,43 latu, Zemgalē — 56,49 latu, bet Latgalē — 49,10 latu. Mājsaimniecību rīcībā esošais ienākums pērn, rēķinot uz vienu mājsaimniecības locekli, Latvijā bija vidēji 64,73 latu mēnesī. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, tas pieaudzis par 3,9%. Patērētāja cenu indeksam pieaugot par 2,4%, iedzīvotāju pirkspēja līdz ar to ir augusi vidēji par 1,5%.

Ziņas sagatavoja T.Elste

Cik turīgi ir mūsu politiķi?

Nepilnības likumdošanā un Valsts ieņēmumu dienesta (VID) ierobežotās pilnvaras ļauj valsts amatpersonām samērā brīvi traktēt prasības, kuras jāievēro, aizpildot ikgadējās ienākumu deklarācijas. Deklarāciju publiskajā daļā amatpersonu uzrādītie pārticības avoti rada miglainu priekšstatu par to izcelsmi.

Amatpersonu godīgumu nevar pārbaudīt

Kontroles institūcijām rokas saista esošā likumdošana, kas ļauj pārbaudīt amatpersonu saistību vienīgi ar Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem. Amatpersonu norādītajiem darījumiem ar ārzonu firmām VID var sekot līdz tikai konstatācijas līmenī. 1998. gadā VID sastādījis 362 protokolus par nepatiesi sniegtām ziņām, bet 1999. gadā šādu grēkāju bijis par simtu mazāk. Pašreizējā ienākumu deklarēšanas sistēma ļauj novērtēt amatpersonu patieso mantisko stāvokli par deviņdesmit procentiem, bet arī tikai tādā gadījumā, ja deklarētājs bijis godīgs. Tomēr Korupcijas novēršanas likums neprasa norādīt amatpersonu rīcībā esošo vērtspapīru nominālvērtību un tirgus vērtību.

Augstākajā varā līdzās miljoniem — Tautas partijas priekšsēdētājam, nu jau ekspremieram Andrim Šķēlem un Jaunās partijas deputātam Aināram Šleseram — lielākā daļa deputātu nevar lepoties ar tādu pārticību, viņu amatpersonu deklarācijas par 1999. gadu liecina, ka deputātu ienākumus pārsvarā veido amatalga 6000 — 7000 latu gadā un nelieli naudas uzkrājumi.

Turībā pārspēj prezidentu

Valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga deklarējusi ienākumus no algas Latvijas institūtā — 4320 latus, algas Valsts

prezidentes kancelejā — 6765 latus, kā arī ienākumus no pensiju fonda Kanādā — 15 617 latus un no Kanādā realizētā īpašuma — 39 000 latus. Prezidentei ir arī naudas uzkrājumi 2615 latu un 16 034 Kanādas dolāri. Viņai ir īpašumā zeme Liepājas rajona Dunikas pagastā, kā arī kopīpašumā zeme, vasarnīca un dzīvojamais nams Kanādā. Neraugoties uz prezidentes situētību, dažiem politiķiem Latvijā ir izdevies kļūt krietni vien bagātākiem. A.Šķēle pērn līdzās 2387 latiem, kas nopelnīti Saeimā un 3582 premjera amatā saņemtajiem latiem, ir guvis 2,37 miljonus latu no obligāciju pārdošanas. Bet no *Ave Lat Grupas* akciju realizācijas ārzonas firmai *Bolster Management Limited* viņš saņēmis 29 miljonus ASV dolāru vekseli. Premjera īpašumā ir arī dzīvojamā māja un 1997. gada izlaiduma automašīna Audi A6.

Otrs turīgākais politiķis ir bijušais ekonomikas ministrs Ainārs Šlesers, kas pērn par 16 miljoniem norvēģu kronu ir pārdevis SIA *Varner Baltija* kapitāla daļas, kā arī par 463 269 ASV dolāru realizējis sev piederošās tirdzniecības centra *Dole* daļas. Valdībā, Saeimā, Privatizācijas aģentūrā un Attīstības aģentūrā A.Šlesers nopelnījis 13 584 latus. Viņam ir naudas uzkrājumi — 607 128 ASV dolāri bezskaidrā naudā un 122 000 ASV dolāru skaidrā naudā, kā arī 1500 latu un 30 000 norvēģu kronu skaidrā naudā. Politikim pieder 1999. gada izlaiduma automašīna Mercedes Benz, 1997. gada izlaiduma Honda Legant un motorkuģis.

Tēvzemijs Guntars Krasts uzkrājumos deklarējis 76 452 dolārus, kā arī procentus no depozītiem 3127 ASV dolārus. Finanšu ministrs Edmunds Krastiņš uzkrājis Unibankā 58 035 latus un 74 103 ASV dolārus, bet Hansabankā — 10 212 dolārus un 11 803 latus, kā arī 107 975 latus ārvalstu bankā. Skaidrā naudā viņa uzkrājumus ir 31 450 latu. E.Krastiņš guvis ienākumus valdībā — 3685 latus, SIA LatRosTrans — 14 196

latus, Rīgas tirdzniecības ostā — 9324 latus, Privatizācijas aģentūrā — 1635 latus.

Saeimā algas visiem nav vienādas

TB/LNNK priekšsēdētājs Māris Grīnblats deklarācijā norāda, ka viņa ienākumus veido 5486 latu gadā, kas nopelnīti amatalgā Saeimā, un kompensācija — 1785 latu. Naudas uzkrājumu partijas līderim nav. LC priekšsēdētājs Andrejs Panteļejevs Saeimā nopelnījis 6140 latu, bet kompensācijā saņēmis 1590 latu gadā. Deputātam ir skaidras naudas uzkrājumi 1128 ASV dolāru, kā arī 803 dolāri kredītkartē ar mīnusa zīmi. Vislielākā alga ir Saeimas sekretārei Silvijai Dreimanei, kas gadā nopelnījusi 10 007 latus un saņēmusi kompensācijās 669 latus gadā, ienākumu gūšanas ziņā pārspējot Saeimas priekšsēdi Jāni Straumi, kas Saeimā nopelnījis 9365 latus.

Gandrīz piektajai daļai deputātu ir pārādsaitības, kuras vairākiem radušās uz līzingu iegādājoties automašīnas, piemēram J.Straumem — 31 355 ASV dolāri, J.Adamsonam — 10 700 ASV dolāru. Ceļiniekam Kārlim Leiškalnam parāds gada laikā pieaudzis no 2000 līdz 22 000 latiem. Tajā pašā laikā skaidras naudas uzkrājumi deputātam pieauguši aptuveni par 3500, sasniedzot 7500 latu. Lieki piebilst, ka pamatienākumus deputāts gūst no darbošanās Saeimā. 101 447 latu liels parāds ir arī TP pārstāvim Jāzepam Šņepstam. Viņam gan pieder 84,7 hektāri zemes un 1,1 hektārs meža, māja Preiļos un divas automašīnas. Akciju sabiedrībā «Preiļu siers» J.Šņepstam pieder daļas par 216 672 latiem. Par darbu Saeimā deputāts saņēmis 8341 latu, bet dividendēs no uzņēmuma «Preiļu siers» — 15 167 latus. Skaidrās naudas uzkrājumi sastāda 8500 latus un 17 400 ASV dolārus.

Pēc preses materiāliem sagatavoja G.Kraukle

Atklāts ir viss, kas nav aizliegts ar likumu

Ginta Kraukle

Dažādi pētījumi un aptaujas rāda, ka Latvijas iedzīvotājiem joprojām ir apgrūtināta pieeja informācijai valsts un pašvaldību iestādēs. Lai gan informācijas atklātības likums (IAL) mūsu valstī darbojas jau divus gadus, taču pozitīvu piemēru, kad žurnālists vai vienkāršs cilvēks «no ielas» var saņemt izsmieļošu informāciju par valsts vai pašvaldības iestāžu darbu un līdzekļu izlietojumu, ir ļoti maz.

Kā atzina vairāki semināra «Informācijas pieejamība valsts un pašvaldību iestādēs» lektori, virkne likumu un normatīvo aktu, kas regulē informācijas pieejamību, veidoti vispārīgā formā un pieļauj plašas interpretācijas iespējas no amatpersonu puses. Dažviet, piemēram, Uzņēmumu reģistrā, Valsts zemes dienestā par publiski pieejamo informāciju tiek prasīta ievērojama samaksa. To, ka Latvijā pilnīgas informācijas atklātības nav, atzina arī Tieslietu ministrs Valdis Birkavs. Viņš atgādina, ka nav izveidota arī pilnvērtīga personas datu aizsardzības sistēma. Patlaban diskutabls ir jautājums par to, vai žurnālistam būtu jāizpauž savs informācijas avots, kā tas Latvijā pašlaik noteikts ar likumu. Eiropas Padomes (EP) Cilvēktiesību konvencijā, kas ir saistoša arī Latvijai, un EP rekomendācijās aicināts pārskatīt pašreizējo likumu par presi, kas nosaka, ka žurnālistam jāsniedz ziņas par savu informācijas avotu, ja tas tiek pieprasīts. Citāda situācija ir Zviedrijā, kur informācijas pieejamība ir visaugstākajā līmenī. Ja ierēdnis Zviedrijā uzskata, ka informāciju, kas aizsargāta ar likumu, ir nepieciešams darīt zināmu sabiedrībai, viņš ir tiesīgs to izpaust, pat arī tad, ja tā ir slepena. Civildienesta ierēdni Zviedrijā aizsargā likums, ja viņš izpauž sabiedrībai svarīgas ziņas.

Viens no nozīmīgākajiem instrumentiem kā sabiedrība var kontrolēt valdību, ir brīva prese. Informācijas pieejamība nozīmē ne vien saņemt oficiālo informāciju, bet arī to, ko valdība labprātāk gribētu paturēt slepenībā. Seminārā tika atzīts, ka normatīvā bāze Latvijā ir sakārtota tā, ka teorētiski nevajadzētu rasties problēmām informācija iegūšanai, tomēr dzīvē iestāžu vadītāji bieži vien likumu par informācijas pieejamību traktē pēc saviem ieskatiem, atsako-

ties par notiekošo informēt sabiedrību. Informācija iedalāma vispārpieejamā un ierobežotas pieejamības informācijā, kas par tādu atzīta ar likumu. Publiski pieejamu informāciju var pieprasīt mutiski, rakstveidā un telefoniski, pieprasītajam nav īpaši jāpamato sava interese. Vispārpieejamo informāciju viņam nevar liegt arī tad, ja šī informācija neattiecas uz pieprasītajū (IAL 10. panta 1. daļa). Ja pieprasījums iesniegts rakstveidā, atteikuma gadījumā iestāde norāda, uz kāda pamata pieprasījums pilnīgi vai daļēji atteikts, kur un kādā termiņā šo atteikumu var pārsūdzēt (IAL 12. panta 1. daļa). Bieži vien atteikums tiek pamatots ar priekšniecības rīkojumu, atsaukšanos uz valstī esošo vispārējo kārtību vai laika trūkumu.

IAL darbojas tikai tik tālu, cik tas neierobežo citu likumu darbību. Tā, piemēram, likuma «Par pašvaldībām» 26. pants nosaka, ka informācijas saņēmēju lokā ietilpst tikai attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā dzīvojošas vai strādājošas personas, kā arī žurnālisti. Iestāde var atteikties sniegt informāciju, ja tās autors ir cita iestāde.

Izskatīs un apsekos projektus

Lidija Kirillova

4. maijā «Reģionālā fonda» pārstāvji ieradīsies Preiļu rajonā, lai apsekotu, kā veicas atbalstīto projektu realizēšanā. Preiļu rajona attīstības plānošanas nodaļas speciāliste Irēna Šaitere pastāstīja, ka tiks apmeklēti Rušonas pagasts un Aizkalne,

kur iesniegti divi projekti, kā arī zemnieku saimniecība «Rūķiši» no Līvānu novada Turku pagasta, «Ducāres Sumanka» no Līvānu novada Rožupes pagasta, zemnieku saimniecība «Nelķes» Rudzātu pagastā un zemnieku saimniecība «Caunes» Rušonas pagastā.

8. maijā Rīgā tiks izskatīti astoņi no

Preiļu rajona iesniegtie projekti. To autori ir zemnieku saimniecība «Upmalu mājas» Galēnu pagastā, zemnieku saimniecība «Dabiņi» Upmalas pagastā, «Pauguru mājas» Preiļu pagastā, «Knutenica» un «Dižliepas» Līvānu novada Rožupes pagastā, «Vega-8» un SIA SAU «Preiļi» no Preiļu pilsētas, kā arī Rožkalnu pagasta padome.

«Aiviekstes lakstīgala» dzīvo Preiļu rajonā

Livija Rancāne

Novērojumu vokālistu konkursa «Aiviekstes lakstīgala», ko jau vairākus gadus pēc kārtas rīko slavenā operdziedātāja Jāņa Zābera piemiņas fonds, ar uzvaru atgriezies Dainis Skutelis, Salas pamatskolas audzēklis. Konkurssā vairākās vecuma grupās no visas Latvijas piedalījās apmēram 50 zēni, kuri par vislabāk dziedošajiem atzīti savos rajonos. Dainis šādā konkursā piedalījās otro reizi, pērn viņš ieguva

galveno balvu savā vecuma grupā, bet šogad kļuva par absolūto konkursa uzvarētāju. Trīspadsmitgadīgā zēna mūzikas skolotājs ir Jāzeps Skutelis. Dainis kā balvu saņēma divām personām apmaksātu aviobiļeti turp un atpakaļceļam uz vienu no Eiropas muzikālajām pilsētām pēc izvēles.

Šajā Latvijā visprestīžākajā zēnu vokālistu konkursā «Aiviekstes lakstīgala», piedalījās pieci zēni no Preiļu rajona. Trešo vietu tajā pašā vecuma (12-15 gadi) grupā, kurā dziedāja Dainis, ieguva Alvis

Bernāns no Preiļu 1. pamatskolas. Bet viņa skolasbiedrs Andis Livdāns starp sava vecuma dziedātājiem (9-11 gadi) ieguva speciālbilvū. Alvis un Andis mācās Preiļu bērnu mūzikas skolā, un konkursam viņus sagatavoja Alberts Vucāns.

Dainis Skutelis ir saņēmis uzaicinājumu dziedāt Jāņa Zābera 65. dzimšanas dienai veltītajā koncertā, kas 11. augustā notiks Latvijas Nacionālajā operā. Bez tam Dainis un Alvis ir ielūgti piedalīties Latviešu mūzikas svētkos, kas 17. augustā paredzēti Madonā.

Piena upe vai tērcē

Antons Rancāns

Pirmais lielākais jaunizveidotā Dienvidlatgales reģionālā lauksaimniecības departamenta pasākums Preiļos bija Latgales un Vidzemes piensaimnieku — ražotāju un pārstrādātāju seminārs, kurā piedalījās Preiļu, Daugavpils, Krāslavas, Rēzeknes, Viļānu, Ludzas, Varakļānu, Kalsnavas un Lazdonas piena pārstrādes uzņēmumu pārstāvji un zemnieki, kā arī LR zemkopības ministra padomnieks Aivars Strakšas, ZM Lauksaimniecības nozaru un pārstrādes attīstības departamenta direktore Velta Feodorova, Valsts veterinārā dienesta direktora vietnieks veterinārās uzraudzības jautājumos Ingus Celms. Semināru vadīja Latvijas Piensaimnieku centrālās savienības prezidents Jānis Skvarnovičs. Sarunu tēma — piensaimniecības nozares attīstība un optimizācija sakarā ar virzību uz Eiropas Savienību.

Šādi semināri jau bijuši citos Latvijas novados, arī Latgalē problēmas nav nemaz savādākas. Panākumi piena lopkopībā veidojas gan no pārstrādes uzņēmumu, gan ražotāju darba optimizācijas. Valsts izstrādā konkrētus uzdevumus nozarei un tie jāpilda ražotājiem. Latvija uzsākusi sarunas ar Eiropas Savienību (ES), kas izvirza savas prasības. Paplašināsies piena produktu noieta tirgus, ienāks jaunas investīcijas. Bet Latvijā vairs nevarēs palikt 76000 piena ražotāju, kā pašlaik. Ar darba vietu skaita samazināšanos pārstrādē radīsies sociālas problēmas. Ko laukos darīs izbrīvotie cilvēki? Izmainīsies ražotāju struktūra. Latvija zaudēs identitāti. Semināra mēr-

ķis — apspriest to visu un atrast risinājumus, kā šādos apstākļos var veicināt piensaimniecības attīstību.

Par situāciju ES piensaimniecībā un tendencēm, kā arī to, kas sagaidāms Latvijai, stāstīja A. Strakšas. Ar atplestām rokām tur mūs gan neviens negaida. Viņš raksturoja stāvokli mūsu zemē, kur vēl milzums darba jāpaveic. Tagadējo situāciju Latvijā, kur aizvadītajā gadā piena ražots par 16 procentiem mazāk nekā iepriekš, kur lielāko daļu piena dod piemājas saimniecības, kurās ne vairāk par 10 govīm (un arī to skaits iet mazumā), raksturoja V. Feodorova. Valtī pārraudzībā ir ap 44 procentiem govju ar vidējo produktivitāti 4108 kilogrami, tauku saturu 4,31 procenti un olbaltumvielu — 3,21. Piensaimniecībā joprojām vairāk neskaidrību, neizdarītā nekā zināmā un paveiktā.

Piena pārstrādes uzņēmumi rīkojas kā lielceļu laupītāji, izteicās kāds no semināra dalībniekiem. Piemēram, vienā ceļā galā var redzēt vienas firmas pārstāvjus, otrā — citus, bet pa vidu pamanās vēl kāds pārpircējs. Kurš vairāk sola, tam zemnieks arī pārdod pienu. Akciju sabiedrība «Preiļu siers» brauc uz Balvu rajonu, ap Preiļiem rosās kaimiņi. Vai nevarētu noteikt stingras zonas, lai visiem labi? Atbilde bija, ka nevar vis — visiem dotas vienādas iespējas un jāvienojas savā starpā.

Ilgajos darba gados Rēzeknes piena konservu kombinātā (RPKK) Leonīds Platācis vērojis, ka piena ražošana samazinās arvien straujāk, savākšana kļūst ļoti dārga, jo, piemēram, no maršrutā esošām 120 saimniecībām atved tikai

pustonnu piena. Ja valsts nedomās, kā saglabāt savu Latgali un cilvēkus, kas tajā dzīvo, un neievieš speciālas subsidiācijas, nozare aizies bojā. No Preiļu rajona saimniecības «Kapteņi» Līvānu tuvumā RPKK iepērk pa 200 tonnām piena, bet tā ir vienīgā tāda saimniecība rajonā. Citu līdzīgu nav ne Ludzas, ne Balvu, ne arī Rēzeknes rajonos.

Zemnieks no Madonas rajona Lazdonas pagasta Māris Sirmāis teica, ka ne par kādām piena upēm vairs nenākas runāt, tās ir tikai tādas tērcētes, un no šādām runām nepaliks bāgātākas, ja nemainīsies valsts politika. Lai arī rajona zeme gluži labi piemērota lopkopībai, neatrast nevienu fermu, kas atbilst ES standartiem. Kādas desmit, pieliekot milzu darbu, varētu sakārtot. Taču zemniekam nav līdzekļu un nav cerību, ka tādi būs. Tādās pašās domās bija viņa kolēģis no Kalsnavas Jānis Visockis, Lazdonas piensaimnieku sabiedrības prezidente Elvira Utināne, Viļānu piensaimnieku biedrības priekšsēdētājs Jāzeps Uļņičāns un citi. Viņi piekrita, ka nozare jāsakārtot, bet vai katram par sevi? Ko darījusi vai darīs valsts, lai atbalstītu piensaimniekus? Šie jautājumi palika neatbildēti. Pēc zemnieka no Ludzas rajona Ciblas pagasta Jāņa Rancāna domām, lauksaimniecība jau tiklīdz sagrauta, ka nav iespējams atzīrt, ko te vēl runāt par Eiropu.

Seminārs gala rezultātā izvērtās par parastu parunāšanu, kurai līdzīgas jau ne reizi bijušas piena ražotāju, pārstrādātāju un augstu viesu starpā, tā arī neienesot nekādu skaidrību, ir vai nav iespējams Latvijā sakārtot piena lopkopību.

Aicina septītais bērnu tiesību un žēlsirdības maratons, kurā piedalīsies arī preiļieši

Lidija Kirillova

Septīto gadu pēc kārtas Latvijas organizācija «Glābiet bērnus» un Latvijas televīzija organizē bērnu tiesību un žēlsirdības maratonu. Maratona noslēgums paredzēts Lieldienu svētdienā 23. aprīlī Ķīpsalas izstāžu zālē Latvijas TV tiešā translācijā.

Šajā dienā koncertēs bērni un pieaugušie mākslinieki no visas Latvijas, būs videosižeti par bērnu tiesību pārkāpumiem un intervijas ar valstsviriem, diplomātiem un bērniem, paredzēta kaķu izstāde, rotaļas un plašas atrakcijas, šūpošanās un dažāda tirdzniecība. Latvijas organizācijas «Glābiet bērnus» Preiļu nodaļas koordinatore **Elma Aksjonova** pastāstīja, ka maratona organizētāji aicina ziedot organizācijai «Glābiet bērnus». Tādā veidā tiks saņemta arī peļņas nodokļa atlaide 90 procentu apmērā.

«Glābiet bērnus» Rīgā un Latvijas lauku nodaļās sniedz palīdzību tūkstošiem bērnu — tiem, kuru tiesības tiek pārkāptas, palīdz juristi, psihologi, ārsti un citi speciālisti. Bērni, kuri nonākuši grūtībās, saņem padomu, medikamentu, materiālo palīdzību, piedalās nometnēs, kultūras un sporta pasākumos.

Preiļu rajonu organizācijas «Glābiet bērnus» un Latvijas televīzijas septītajā bērnu tiesību un žēlsirdības maratonā pārstāvēs sarīkojumu deju dejotāji no Preiļu 2. vidusskolas un SIA «Kadiķis» direktors Pāvels Burbickis un firmas Preiļu filiāles vadītāja Mairita Pizele.

Lasītājs jautā

Jautājums. Vai tiesa, ka pēc Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) izsludinātās izsoles par tiesībām piegādāt pensijas un pabalstus rezultātiem naudu varēs saņemt tikai bankā? Mums, pensionāriem, tas sagādās lielas neērtības. Atbildi sagatavojusi VSAA sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Edīte Olupe:
— Daudzus pensiju un pabalstu saņēmējus patiešām satraukušas baumas par to, ka turpmāk pensijas un pabalstus it kā varēsot saņemt tikai bankā, ka nauda netiks piegādāta mājās utt. Šādām satraukumam nav pamata. Lai novērstu turpmāku baumu izplatību, VSAA vēlas darīt zināmu, ka neatkarīgi no tā, kurš vai kuri no pretendentiem uzvarēs izsolē, viena no pamatprasībām būs šo piegādātāju reālas iespējas nodrošināt pensiju un pabalstu piegādi dzīvesvietā, jo saskaņā ar likumu par sociālo drošību pensionāram ir tiesības prasīt, lai pensija tiktu atnesta uz mājām.

Sagatavoja L. Kirillova
Jautājums. Kur mūsu rajonā aug Islandes ķērpji?

«Novadniekam» izdevās noskaidrot, ka šis vērtīgais ārstniecības augs tiešām aug mūsu rajona teritorijā. Islandes ķērpji sastopami Līvānu pusē Steķu silā, sausās, saulainās uzkalnītēs. Tie aug skujkoku mežos un mazliet līdzinās briežu ķērpjiem, taču Islandes ķērpjiem raksturīgs rupjāks lapojums, tiem ir zaļganpelēka vai brūngana nokrāsa. Lieto novārijumu. Islandes ķērpis ir iedarbīgs līdzeklis klepus ārstēšanā, īpaši, garā klepus gadījumos, palīdz arī pret caureju, vēdergrauzēm un cērmēm. Jaunās māmiņas to var lietot piena vairošanai, pie tam ķērpja novārijums stiprina gan māti, gan bērnu. Islandē un Ziemeļnorvēģijā ķērpji lieto arī uzturā.

Sagatavoja G. Kraukle

Zemnieks var izvēlēties virspārraugu

Šī gada 25. janvārī LR Zemkopības ministrija (ZM) izdeva rīkojumu par valsts atbalstu Eiropas Savienības kvalitātes prasībām atbilstošās produkcijas ražošanai. Pieņemts 5. nolikums par valsts subsidiiju izlietošanas kārtību lopkopības attīstībā 2000. gadā, noteikta pārraudzības darba organizēšana. 1998. gada 12. augustā izdota instrukcija par pārraudzības veikšanu Latvijā un 1999. gada 12. augustā izdarīti grozījumi tajā — pamatojoties uz šiem dokumentiem, mūsu valstī tiek veidota virspārraudzības sistēma.

Latgalē tās darbību realizēs akciju sabiedrība «Latgales ciltslietu un mākslīgās apsūklošanas stacija» (CMAS). No 1. aprīļa visos pārraudzības ganāmpulkos tiek veikta virskontrolē, Preiļu rajonā strādā virspārraugi:

● Janīna Poplavska, Upmalas pagasts, tālrunis 50368,

● Dzintars Rancāns, Preiļi, tālrunis 24354,

● Marta Kaža, Saunas pagasts, tālrunis 34541,

● Ārija Broka, Siļukalna pagasts, tālrunis 37422,

● Ināra Meikulāne, Galēnu pagasts, moblais tālrunis 19344647,

● Marija Spūle, Sutru pagasts, tālrunis 36624.

Viņi pārbaudīs piena produktivitāti, dokumentu aizpildīšanu, dzīvnieku identifikāciju un izcelšanu.

Katrs pārraudzības ganāmpulks neatkarīgi no govju skaita jāpārbauda ne retāk kā reizi gadā. Ja ganāmpulkā ir līdz 5 govīm, virskontrolē pakļautas visas, ja vairāk — 20% no kopskaita, bet ne mazāk par piecām. Dokumentācija jāpārbauda visām govīm. Konstatētais tiek atspoguļots aktā, ko virspārraugi iesniedz a/s «Latgales CMAS» ciltslietu zootehnikai analīzi ticamības izvērtēšanai.

Visus izdevumus sedz ganāmpulka īpašnieks: 0,25 lat par katru ceļa kilometru, viens lats par katru pārbaudīto govī. Tāpat jāmaksā par piena paraugu

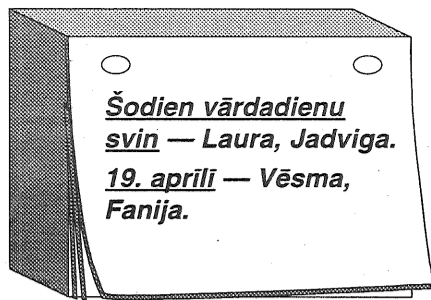
nogādāšanu a/s «Latgales CMAS», arī par katru analīzi jāmaksā 0,28 lat. Virspārraugi par šiem pakalpojumiem izraksta kvītī, kura jāsaņem un turpmāk būs nepieciešama subsidiāciju saņemšanā. Šogad fiziskām un juridiskām personām par katru pārraudzībā esošu govī ar noteiktu produktivitāti tās ir 45 lat.

Lai ganāmpulku ņemtu virspārraudzībā, īpašniekam līdz 1. maijam a/s «Latgales CMAS» ciltslietu zootehnikai jāiesniedz Preiļos (Pils ielā 2, tālrunis 21277) vai arī sava pagasta pārraugam jāiesniedz pieteikums, līgumu slēdz virspārraugi. Virspārraugu zemnieks var izvēlēties pats, arī no kaimiņu rajona, saskaņojot ar ciltslietu zootehniku, darbinieku var vest ar savu transportu. Par virskontrolē ganāmpulka īpašniekam paziņo dienu iepriekš.

Ja ganāmpulks nav virspārraudzībā, tā kontrole nav oficiāla un dati netiek izmantoti ciltsdarbā.

Ruta Skujiņa,
a/s «Latgales CMAS»

Preiļu rajona ciltslietu zootehnikai

Šodien vārdadienu svin — Laura Jadviga.
19. aprīlī — Vēsma, Fanija.

- Šonedēļ**
Kad laukā putni pavasarim dūko
Un daba most no jauna plaukt,
Vienalga, dzeguze cik kūkos, —
Es garā vienmēr varu augt.
- Aglonas pagastā**
♦ 50 gadi Ivanam Sergejevam
19. aprīlī, 60 gadi Annai Sondorei
20. aprīlī, 75 gadi Sofijai Madelānei
19. aprīlī.
- Aizkalnes pagastā**
♦ 55 gadi Eduardam Sparānam
17. aprīlī, 70 gadi Genovefai Verzei
17. aprīlī un Annai Džeriņai 23.
aprīlī, 80 gadi Jāzepam Bukam
20. aprīlī, 100 gadi Martai Želvei
20. aprīlī.
- Galēnu pagastā**
♦ 65 gadi Jānim Circeim 20.
aprīlī, 65 gadi Genovefai Slūkai
17. aprīlī, 92 gadi Annai Reinei 20.
aprīlī.
- Jersikas pagastā**
♦ 65 gadi Annai Zāģerei un Iva-
nam Makarovam, abiem 20. aprīlī,
81 gads Marijai Vaivodei 21. aprīlī.
- Preiļu pagastā**
♦ 60 gadi Albertam Pastaram
18. aprīlī, 75 gadi Marijai Grigor-
jevai 21. aprīlī.
- Riebiņu pagastā**
♦ 75 gadi Jefimam Mihailovam
20. aprīlī, 80 gadi Irīnai Petrovai
22. aprīlī.
- Rožkalnu pagastā**
♦ 60 gadi Leontijai Kirilovai 22.
aprīlī, 65 gadi Jevģenijai Jaun-
romānei un Jānim Ziemeļim 18.
aprīlī, Albertam Svencim 28. aprīlī,
84 gadi Annai Lazdānei 18. aprīlī.
- Rožupes pagastā (Līvānu novads)**
♦ 60 gadi Donatai Voronovai
21. aprīlī, 70 gadi Ievai Dreimanei
20. aprīlī un Jurim Skrebelim 23.
aprīlī.
- Rudzātu pagastā**
♦ 60 gadi Vilmai Riekstiņai 22.
aprīlī.
- Rušonas pagastā**
♦ 65 gadi Apolonijai Genovefai
Gatiņai 21. aprīlī.
- Saunas pagastā**
♦ 60 gadi Pēterim Čivkulim 18.
aprīlī, 65 gadi Ignatam Drežder-
am 18. aprīlī, 70 gadi Teklai Pas-
tarei 19. aprīlī.
- Silajāņu pagastā**
♦ 65 gadi Radionam Koļes-
nikovam 21. aprīlī, 70 gadi Jāze-
pam Francānam 20. aprīlī, 75 ga-
di Leonardam Šmukstam 17. aprīlī.
- Stabulnieku pagastā**
♦ 60 gadi Anifisai Ivanovai 18.
aprīlī, 70 gadi Jānim Laizānam 19.
aprīlī.
- Sutru pagastā**
♦ 50 gadi Taisijai Ankipovai 19.
aprīlī.
- Turku pagastā (Līvānu novads)**
♦ 70 gadi Olgai Ivanovai 19.
aprīlī, 80 gadi Teklai Saliešai 23.
aprīlī, 85 gadi Jānim Dumbrovskim
21. aprīlī.
- Upmalas pagastā**
♦ 60 gadi Eleonorai Lūsei 18.
aprīlī, 80 gadi Annai Kivlenieci
20. aprīlī, 85 gadi Bronislavai Vil-
cānei 21. aprīlī, 89 gadi Teklai On-
ckulei 19. aprīlī.
- «Novadnieks» un
pagastu padomes sirsnīgi
sveic jubilārus!

Sludinājumi ♦ **Reklāma**

Nenokavējiet!
Līdz Liendienām pasūtiet
«Novadnieku» maijam un
piedalieties balvu izlozē.

**Govju un telišu mākslīgo
apsēklošanu veic Dace Saulīte.**
Tāl. 65153, mob. tel. 9114701.

**Iepērk visa veida
mājlopus gaļai.**
Mob. tel. 9137055.

Lasītāju ievērbai!
Redakcijā var iegādāties
«Preses balles '99»
videokasetes.
Tāl. 22059.

20. un 22. aprīlī pārdos brūnas visticas (5 mēn.),
baltas un brūnas deģējvisticas. Iespējama gaļu ap-
maiņa pret vistām. Riebiņos 8.30, Pieniņos 8.45,
Smelteros 9.00, L. Anspokos 9.10, Priekuljos 9.20,
Rudzātos 9.40, Steķos 9.55, Turkos 10.05, Zundānos
10.15, Jaunsilavā 10.25, Līvānos 10.35, Muceniekos
11.10, Rožupē 11.20, Vanagos 11.30, Sutros 11.50,
Preiļos 12.05, Gailiņos 12.50, Kategrādē 13.05,
Lubānos 13.20, Aglonas st. 13.30, Aglonā 13.45, Jau-
naglonā 14.00, Ārdavā 14.25, Aizkalnē 14.40, Pelēcos
14.55, Arendolē 15.10, Lazdānos 15.30, Upmalā
15.40, Vārkavā 15.55, Ančkinos 16.10.

Pārdod
T-40 AM palaidējdzinēju PD-8M; ZIL-131 riepas;
CMD (līdz 18) motorčaulas. Viss jauns. Tāl. 54685
pēc 20;
lēti dēļus. Mob. tel. 9494782;
garāžu Celtnieku ielas rajonā. Tāl. 21391;
sienu. Tāl. 34495;
piena dzesētāju (200 l) un divkorpusu arku ar ak-
mens aizsardzību. Tāl. 9160203, 55624;
zāģlenti (Austrija). Tāl. 9164135;
zirgu (4 g.). Tāl. 30554.

**Iepērkam mājlopus
gaļai.**
Tāl. 21956, 24147.

Mums raksta — mēs palīdzam

Autobusu kustība sakārtota

**Pelēcu pagasta Ārdavas iedzi-
votāji (21 paraksts) lūdz ar
«Novadnieka» palīdzību nokār-
tot jautājumu par autobusu pie-
nākšanas laikiem pieturā «Ag-
lonas krustojums», jo reisi uz
Preiļiem, Rēzekni un Daugav-
pili līdz šim nebija saskaņoti.
Tāpēc, nokavējot piecas minū-
tes, daudzreiz nācās gaidīt
nākamo autobusu stundām ilgi.
Īpaši svarīgi tas bija skolēniem
un studentiem, kuri reizumis
bija spiesti kavēt nodarbības.**

Atbildi uz lasītāju vēstuli sagatavo-
jis Preiļu rajona padomes attīstības
plānošanas nodaļas galvenais speciā-
lists Aivars Pizelis:
— Vēstule izskatīta Preiļu rajona dotā-
ciju un licencēšanas komisijā. Atrasts
daļējs risinājums izmaiņām autobusu
maršrutu kustības laikos. Izdarīt izmaiņas
Daugavpils un Rēzeknes maršrutos ir
grūti, mēs varam ieviest korekcijas tikai
maršrutos, kurus apkalpo Jēkabpils au-
tobusu parks.
Tiks izmainīti autobusu maršruta Preiļi
— Jaunaglonas kustības laiki, pieskaņojot
tos sarakstiem pieturā «Aglonas krusto-
jums» tā, lai Pelēcu pagasta Ārdavas
iedzīvotāji varētu nokļūt mājās. Autobu-
su maršrutam nr. 6963 Preiļi — Jaunag-
lona, sākot no šī gada 16. aprīļa tiks mai-
nīts atiešanas laiks no Preiļu autobusu
stacijas no pulksten 15.27 uz 15.20. Mai-
nīts arī atiešanas laiks no Jaunaglonas
— no pulksten 12.25 uz 12.42. Nevar

veikt izmaiņas autobusu maršruta Preiļi
— Krāslava pienākšanas un atiešanas
laikos, jo šis maršruts ir saskaņots ar ci-
tiem maršrutu reisiem Krāslavā.
Cienījamie Ārdavas iedzīvotāji, rajona
padome pateicas par vēstuli un cer, ka
mūsu daļēji veiktās izmaiņas maršrutu
laikos uzlabos jūsu satiksmes iespējas
ar citām pilsētām. □ □ □
A. Pizelis sagatavojis atbildi arī uz
Preiļu pilsētas un Preiļu pagasta iedzīvo-
tāju, skolēnu un studentu lūgumu auto-
busu maršrutā Preiļi — Rēzekne, kurš no
Preiļu autobusu stacijas atiet pulksten
6.30, nomainīt mazietilpīgo autobusu
pret lielāku. Šī problēma arī ir atrisinā-
ta, uz Rēzekni tagad arī pirmdienās kursē
lielais Volvo autobuss.
Mainoties «Latvijas dzelzceļa» dīzeļ-
vilcienu sarakstiem, A. Pizelis lūdz Preiļu
pilsētas iedzīvotājus uzmanīgi sekot au-
tobusu maršrutiem, jo tiks ieviesti papild-
us reisi uz Rīgu un citām pilsētām. Mar-
šrutam nr. 7867 Jēkabpils — Preiļi tiks
noteikts papildus reiss svētdienās, kurš
aties no Jēkabpils autobusu stacijas pulk-
sten 11.50 un pienāks Preiļos pulksten
13.41, tas apvienos maršruta Jēkabpils —
Līvāni reisu ar Preiļi — Līvāni reisu.
Piektdienās tiks atklāts jauns autobusu
maršruts nr. 7981 Preiļi — Rīga, 12.
reiss no Preiļu autobusu stacijas aties
pulksten 14.05 un pienāks Rīgā 17.40,
11. reiss aties no Rīgas pulksten 18.20 un
pienāks Preiļos pulksten 21.55. Līdz ar
to tiks saskaņoti vilciena Rīga — Indra
pienākšanas un atiešanas laiki Līvānos ar

autobusu maršruta pienākšanas laikiem
Līvānu autobusu stacijā pulksten 21.14.
Papildus reiss maršrutā Preiļi — Rīga
noteikts arī svētdienās, no Preiļiem aties
pulksten 12.30 un pienāks Rīgā 16.55.
No šī gada 25. aprīļa izmaiņas auto-
busu kustībā skars sekojošus maršrutus:
Preiļu pagasts — Mežsētas tiks pagari-
nāts līdz Stolderiem, maršruts Preiļi —
Silajāņi tiks papildināts ar iebraukšanu
Kotļerovā un Andrejevos. Izmaiņas iz-
darītas tāpēc, lai skolēniem būtu vieglāk
nokļūt skolā.
Izmaiņotajos maršrutos autobusi kursēs
katru dienu, izņemot sestdienas un svē-
tdienas, tās būs spēkā visa mācību gada
laikā. Ar izmaiņām autobusu pienākšanas
un atiešanas laikus var iepazīties sarak-
stos Preiļu autobusu stacijā.
Preiļu rajonā ir rentabli un nerentabli
maršruti. Visvairāk dotāciju tiek novirzī-
tas tādiem maršrutiem kā Preiļi —
Rudzāti — Steķi — Turki, Līvāni — Tur-
ki — Stiklēri — Rudzāti, kur dotējamā
summa sasniedz pat 900 latu mēnesī.
Mērķdotācijās pasažieru pārvadājumiem
paredzētajos līdzekļos nerentablo maršru-
tu dotēšanai šī gada janvārī izlietoti
3657,65 latu, februārī — 2136,68 latu.
Rajona iedzīvotāji tiek aicināti gadīju-
mos, kad rodas problēmas vai ir ieteiku-
mi izmaiņām autobusu kustībā, vispirms
griezties savā pagasta padomē. Dažreiz
ir tā, ka pagasts pat nezina, ka tāda prob-
lēma ir. Preiļu rajona padomes dotāciju
sadales un licencēšanas komisija izskatīs
visus lūgumus.
Publicēšanai sagatavoja L. Kirillova

Interesanti

Noāsa šķirsts
Ievērojamais amerikāņu okeanologs
Roberts Ballards, kas pirmais 1985. gadā
atklāja «Titānika» atliekas, gatavojas
jaunai ekspedīcijai uz Melno jūru. 59
gadus vecais zinātnieks cer uziet tur Bī-
belē minētā Noāsa šķirsta un citu Lielo
plūdu laikā bojā gājušo kuģu atliekas.
Seno kuģu meklēšanai Ballards nodo-
mājis izmantot jau uz «Titānika» pabi-
jušo zemūdens robotu «Ajax», kura vi-
deokameras un sonāri spēj raidīt no 3,5
km dziļuma.

Vikingu gadadienas
Šogad aprit tūkstoš gadu, kopš vikini-
gi atklāja Ziemeļameriku. Šo gadadienu
svinēs ar vērienīgu ziemējvalstu uzstāša-
nos Amerikas Savienotajās Valstīs un

Kanādā. Svinību augstākais punkts būs
«Vikingi: Ziemeļatlantijas sāga» — iz-
stāde, ko 29. aprīlī atklās Smitsona in-
stitūtā Vašingtonā. Oktobrī izstāde dosies
uz ziemeļiem — uz Amerikas dabas vēs-
tures muzeju Ņujorkā. Būs arī izstāde
ar nosaukumu «Skandināvijas saknes»,
kas būs jo īpaši interesanta tiem, kuri
meklē savu senču saknes. Sentdžonsā,
kas atrodas Ņūfandlendā Kanādā, būs
izstāde ar nosaukumu «Vikingu tūkstoš-
gades izstāde».

«Visseksuālākie» produkti
«Pirms ej pie sievietes, izcep sev kar-
tupeļus», iesaka krievu paruna. Un ne
veltī, jo cepti kartupeļi satur ļoti daudz
minerālvielu, olbaltumu, ko organisms
viegli uzņem, un dod daudz enerģijas spē-

ku uzturēšanai «smagajā vīrieša darbā».
Ukrainā uzskata, ka vīrieša spēku vairo
tomāti.
Dienvidu tautas dzimumspējas brīnu-
mu piedēvē dažādiem zaļumiem un zā-
lītēm, garšvielām. Austrumu gudrība mā-
ca, ka lavandas, granātābola un kanēļa
maisījums vairo potenci. Šim nolūkam
lieto arī siltu pienu ar valriekstiem.
Franči par «visseksuālākajiem» pro-
duktiem uzskata gliemežus, selerijas
sakni un šokolādi.
Bet ķīnieši grib līdzināties savam bi-
jušajam vadonim ilgdzīvotājam. Atklājies,
ka Mao Dzeduns visu mūžu lielā daudzumā
zelējis sarkanos asos piparus, kas piešķir
možuma lādiņu, palielina dzimumaktivitāti
un, kas vēl svarīgāk, paplašina sirds asins-
vadus un uzlabo sirds muskuļa barošanu.

Par ciemos iešonu

Nekur nav tik skumji kā mājā, no kuras nupat atgājuši ciemiņi, bet...saimniekam tikamākais ir tas viesis, kurš atvadās pirmam...

Kā ciemošanos pārvērst par patīkamu nodarbi abām pusēm — viesim un namatēvam?

Franču politiķis, tiesnesis un rakstnieks Antelms Brija —

gaismojums ēdamistabā būtu vairāk nekā pietiekams, galdauts — žilbināts spodris un temperatūra — no 15 līdz 20 grādiem pēc Celsija. *Raugies*, lai kungi būtu asprātīgi, bet ne pretenciozi, un dāmas — valdzinošas, bet ne pārspīlēti kokētas. *Raugies*, lai ēdieni būtu izsmalcināti, bet skaitā ierobežoti, un vīni — augstākā labuma. *Raugies*, lai pirmo secība būtu no sātiņģa uz vīglāko, bet otro — no vienkāršākā uz stiprāko. *Raugies*, lai ēšanas temps būtu mērens, jo vakariņas ir pēdējais dienas pasākums: viesiem pieklājas būt kā cēliniekiem, kuriem kopā jānoķūst līdz mērķim. *Raugies*, lai kafija būtu vermiģi karsta un iķīri — namatēva ipaši izraudzīti. *Raugies*, lai istaba, kas gaida paeđušos viesus, būtu pietiekami liela, lai tu novietotu karšu galdus tiem, kuri nevar bez tā iztikt, un lai tur vēl paliktu diezgan vietas pēcmielasta sarunām. *Raugies*, lai viesi ievērotu pieklājīgā sabiedrībā pieņemtos ierobežojumus, bet lai tie nerobēdētu cerību, ka vakars nepaies bez atalgojošām baudām. *Raugies*, lai tēja nebūtu par stipru, bet purnās būtu rūpīgi sagatavotas. *Raugies*, lai atvadīšanās nesāktos pirms vienpadsmitiem, bet lai pirms atrastos mājās un gultā.

Ja kādam laimēties piedalīties viesībās, kur izpaukušies visi šie labumi, tas var būt leprns, ka iepazīs pilnību, ta kāfija būtu vermiģi karsta un iķīri — namatēva ipaši izraudzīti. *Raugies*, lai istaba, kas gaida paeđušos viesus, būtu pietiekami liela, lai tu novietotu karšu galdus tiem, kuri nevar bez tā iztikt, un lai tur vēl paliktu diezgan vietas pēcmielasta sarunām. *Raugies*, lai viesi ievērotu pieklājīgā sabiedrībā pieņemtos ierobežojumus, bet lai tie nerobēdētu cerību, ka vakars nepaies bez atalgojošām baudām. *Raugies*, lai tēja nebūtu par stipru, bet purnās būtu rūpīgi sagatavotas. *Raugies*, lai atvadīšanās nesāktos pirms vienpadsmitiem, bet lai pirms atrastos mājās un gultā.

«Vistabāk mīlestībai der tie mēneši bez burtu «r» — maijs, jūnijs, jūlijs, augusts...»

50 lietas, kas vīriešiem patīk un nepatīk sievietēs

Patīk

Patiesa mīlestība, uzticība
Atklātība
Ja viņus ciena
Ja viņiem dod brīvību
Prasme est gatavotānā
Pasāciena
Noteiktība
Normālas prasības
Lietišķas sarunas
Spēja iejusties otra ādā
Flirts
Neatkarība
Smieklis, humors
Lūpas
Seks agrā rītā
Sieviete, kas dara viņu laimīgu
Smalka veja
Sieviete, kas zina savu vietu
Energija
Dāvanas
Mīlestības izrādīšana sabiedrībā
Sarkani lakoti nādziņi
Sievietes, kas patīk citiem vīriešiem

Nieki, varbūt kāda no jums teiks pēc izlasīšanas. Patiešām — nieki. Tapat kā visi citi stereotipi, pieņemumi, uzskati un iedomas par to, kas patiešām patīk vai nepatīk vīriešiem sievietēs. Un otrādi. Vienkārši atļaujiet savam vīrietim domāt, ka jūs dzīvē viņš ir vissvarīgākais, vienīgais un neaizstājamais. Un otrādi.

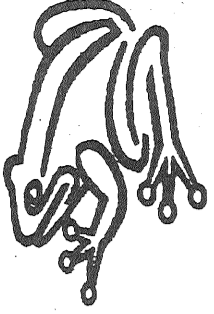
Nepatīk

«Aktīses» spējas
Skali tēlots orgasms
Ja viņus pielūdz
Ja pārāk kontrolē
Mūžīgi pārsāļītas zupas
Augstprātība
Uzstājība
Kaprizes
Asaras
Pasaules lāpīšana
Dusmas
Piedzērusies sieviete
Norobežošanās
Nirgāšanās
Lūpu krāsa
Mīlestība vakarā
Sieviete, kas jau vismaz gadu cenšas viņu darīt laimīgu
Apģērbs, kuram daudz pogu
Sieviete, kas grīb spēlēt pirmo vijoli
Valdītāre
Upuri
Publiska ipašumtiesību pierādīšana
Apsārtušas acis un deguns
Sievietes dārgas mašīnas, ko nopirkuši sponzori
Sievietes, kas tenist citas sievietes

«Pavasari» sagatavoja Līvija Rancāne. Izmantoti arī vietējas un ārzemju preses materiāli. Fotogrāfija Mihails Rukosjuvs

«NOVADNIEKA» gadalaiki:

PAVASARIS

Mamas trīs baltās kleitas

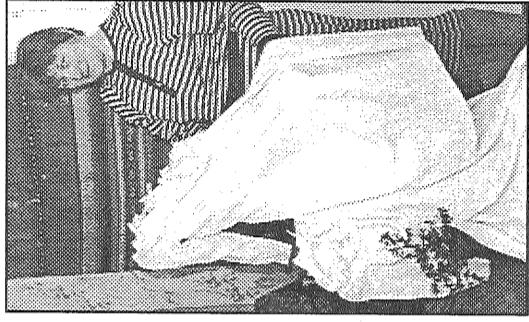
ivē tik maz ir skaista.

Dzīvē ir tik maz iespēju tēpties sirdis, — tik tīru, tik skaistu un gaismu, sauli, dzimšanu. Tā ir tikumības, šķīstības, uzticības, skaidrības, arī ipašas tuvības, mīluma zīme. Baltā krāsa dod spēku, enerģiju, uzlabo garastāvokli, un, protams, rada svētīgumu. (Tā saka un doma Liene Pudule, topošā pedagoge.)

Man ļoti patīk baltā krāsa. Dzīvē ir tik maz iespēju tēpties baltā. Taču šis nedaudzās iespējas iespējas tik dziļi prātā, ka nekad neizdzīst. Manas trīs baltās kleitas. Ar tām ir izteikts viss: pirmā do māta dzimšanai otrā — ticībai un tresā — mīlestībai. Mana pirmā baltā kleita. Tajā iesākās mana kristīgā dzīve. Altāra sveču apmirdzēta, Dievnāmā pie kristības avota, kur arī kļuva par Dieva bērnu. Jau no pašas dzimšanas baznīca ir manas dzīves neatņemama sastāvdaļa. Tā vienmēr man dod spēkus dzīvot tālāk.

Patiesībā nekādas īpašas kleitas jau man nebija. Tikai ielīta baltās, ar smalkām rozā drēbītēs, kuras biju mantojusi no savas vecākas māsas. Pēc tam tās nonāca pie jaunākās māsas. Ir kāds sens iecējums. Ja māsas krusta vienās un tajās pašās drēbītēs, tad viņas savā starpā dzīvo draudzīgi un saticīgi. Uzskatu, ka šis neapmierina, ilgu un cerību. Ka trīs baltās kleitas. «Vasarā», «Rudens», «Ziema».

Turpinājums 2. lappusē.

● Janina Pudule ar savu triju meitu baltajām kleitām.

požais svārciņš diskobalam, vakarkleita, romantiskā pēcpusdienas kleita, dāzīns ar svīterīšiem visādiem dzīves gadījumiem, skolas brunčītis ar blūzītēm, reitī velkamais tumsais tērps seru reizēm. Kas viss tikai nedzīvo mātes un meitas kopīgajā skapi. Bet tur, dziļāk aiz palagu un spilvendrānu kau-dzītēm, vai augšējā plauktā, vai uz pakaramā aiz citiem drēbju gabaliem, rūpīgi ietīnāts baltā drēbē mīnās mazs gabaliņš no saņņa, no atmiņām, drusku no mākoņa, drusku no majrozītiem, maigs baltums... Tērps, kurš tik maz nēsāts un kurā tik daudz mīluma, ilgu un cerību. Ka trīs baltās kleitas. «Vasarā», «Rudens», «Ziema».

«Novadnieka» jums, cienījamie lasītāji, šodien dāvā pirmo pielikumu «Pavasaris». Ar solījumu, ka līdz gada beigām saņemsiet vēl trīs bezmaksas pielikumus: «Vasarā», «Rudens», «Ziema».

«Novadnieka» lasītājiem

No miega melnā tumsā uzvai apskurbušo kroga brāļu skaļš jūtu izvirdums uz ielas, bet maigi saldēriģis «filipi». Mazais putnēlis, kuram nežinārdū un nakts melnām neredzta piecstavu namiem un karstās ligās mekle sev draudzēni. Atkal «filipi». Te tuvāk, te tālāk. Gandrīz vai taustāmas un sajūtamas viņa bēdas un ilgoshnās, un viņa «filipi» pakāpeniski pārvešas par medaini sirupainu, žēlabainu «filiju».

Kur, tu, cilvēks, vari mierīgi gulēt, ja kāds tepat aiz loga vai mirst neatbildētas mīlestības mokās. Kaut arī tas ir tikai svešs, nežināms putns, tad tomēr radība, kas pametusi sazin kādus labumus un ērtības svešajā siltzemē un atceļojusi uz vēl aukstā, slāpjo un nemiļīgo mūszemi, lai vītu savas ģimenes ligzdīņu. «Filipi» jau sen kļuvisi par isiem un nervoziem «filipi», un melnā naktī mazais lidonis cer un gaida kādu atsaucamies. Par laimi, no kaut kurienes tikko sadzirdami ieskanas vēl viena «filipi». Pēc brīža jau skaļāk un tuvāk. Pēc tam abas balss skan duetā. Un aplūst viss pār.

Ir pavasaris, un ar to viss pateikts.

«Novadnieks» jums, cienījamie lasītāji, šodien dāvā pirmo pielikumu «Pavasaris». Ar solījumu, ka līdz gada beigām saņemsiet vēl trīs bezmaksas pielikumus: «Vasarā», «Rudens», «Ziema».

«Novadnieka» jums, cienījamie lasītāji, šodien dāvā pirmo pielikumu «Pavasaris». Ar solījumu, ka līdz gada beigām saņemsiet vēl trīs bezmaksas pielikumus: «Vasarā», «Rudens», «Ziema».

Mans trīs baltās kleitas

Sākums 1. lappusē.

«Novadnieka» kalendārs martā, aprīlī, maijā

◆ 5. martā 65 gadi aprīdēja Daugavpils draudzes deķanam Aleksandram Madelānam, dzimnis Aglonas pagastā.

◆ 20. martā 110 gadi aprīdēja bibliofīlam, publicistam un rakstniekam Antonam Dzenim. Dzimnis Varkavas pagastā.

◆ 6. aprīlī 40 gadi aprīdēja valodniecības un filoloģijas doktoram, diplomātam, vēsturniekam, bijušajam Latvijas vēstniekam Lietuvā un Somijā Albertam Sarkanim. Bernība un skolas gadi saistīti ar Rozkalnu pagastu.

◆ 26. aprīlī apaļa mūza jubileja dzelniecē un publicistei Lolijai Vēzei. Dzimusi Aizkalmes pagastā.

◆ 2. maijā aprīlī 50 gadi, kopš dzimis keramiķis, Tautas lietišķās mākslas studijas «Rēzeknes apmācības nīka» vadītājs, Triju Zvaigžņu ordeņa kavaleris Pēteris Ušpeltis. Dzimnis Rūsonas pagastā.

◆ 14. maijā aprīlī 75 gadi, kopš dzimis keramiķis, tautas dālmāta meistars Vācijas Babris. Dzimnis Rušonas pagastā.

Sens nostāsts vēsta par Švarcvaldes ledzīvotājiem, kuriem iekarotāji Trīdsemitgadū kara laikā bija atņēmuši visus baznīcas zvānus, un viņi nevarēja iezvanīt Lieldienu. Tad zvaniņš gēna parastu katlu, un ar to uzkāpa pusnodedušajā baznīcas tornī. Brīnumainā kārtā neparastais zvans skānēja tik melodiski un jauki ka ne-

vienmer padomņu prasosās. Tagad reizēm Puduļu mājas saimniecē istabas liekoties patāk klusas, tikai divatā ar vīru Staņislavu apgrozoties. Kad brīdienes meitas pārbrāuc no skolām, tad atkal viss savērties jauka kņada un sievišķīgas mējas darbos.

Te viņas sadomā uzcept torti vai citus kārnumus, te nemas ar puķēm, te ķeras pie adīšanas, tāmboresānas vai pāršūšanas. Katra pati jau sagatavojusti pūru, kura cimdū vien pāri 30 pāriem. Katrai.

Mir tikai manos sapņos un domās. Kura meitene gan kādreiz nav sapņojusi par savu kāzu dienu, par garu baltu kleitu, baltu, vieglu un smalku pļivuru, kas ir domāts tikai vienai reizei?

Mums katrai gribas skārstai un cēlai ienākt savā Dievnamā, lai Dieva priekšā zvirētas šūpojot, bet līdz zemītei tautu dēis meitu mātei klanīses. Ne tikai šūpulis, un ne tikai tautu dēis. Tāpat arī mātētei mungura daudz vairāk loka mā, meitas audzinot. Gan viņas sieviešu darbus ieradot, gan pūru sagatavojot. Vienmēr darbos blakus mātei,

vienmēr padomņu prasosās. Tagad reizēm Puduļu mājas saimniecē istabas liekoties patāk klusas, tikai divatā ar vīru Staņislavu apgrozoties. Kad brīdienes meitas pārbrāuc no skolām, tad atkal viss savērties jauka kņada un sievišķīgas mējas darbos.

Te viņas sadomā uzcept torti vai citus kārnumus, te nemas ar puķēm, te ķeras pie adīšanas, tāmboresānas vai pāršūšanas. Katra pati jau sagatavojusti pūru, kura cimdū vien pāri 30 pāriem. Katrai.

Mir tikai manos sapņos un domās. Kura meitene gan kādreiz nav sapņojusi par savu kāzu dienu, par garu baltu kleitu, baltu, vieglu un smalku pļivuru, kas ir domāts tikai vienai reizei?

Mums katrai gribas skārstai un cēlai ienākt savā Dievnamā, lai Dieva priekšā zvirētas šūpojot, bet līdz zemītei tautu dēis meitu mātei klanīses. Ne tikai šūpulis, un ne tikai tautu dēis. Tāpat arī mātētei mungura daudz vairāk loka mā, meitas audzinot. Gan viņas sieviešu darbus ieradot, gan pūru sagatavojot. Vienmēr darbos blakus mātei,

vienmēr padomņu prasosās. Tagad reizēm Puduļu mājas saimniecē istabas liekoties patāk klusas, tikai divatā ar vīru Staņislavu apgrozoties. Kad brīdienes meitas pārbrāuc no skolām, tad atkal viss savērties jauka kņada un sievišķīgas mējas darbos.

Te viņas sadomā uzcept torti vai citus kārnumus, te nemas ar puķēm, te ķeras pie adīšanas, tāmboresānas vai pāršūšanas. Katra pati jau sagatavojusti pūru, kura cimdū vien pāri 30 pāriem. Katrai.

Mir tikai manos sapņos un domās. Kura meitene gan kādreiz nav sapņojusi par savu kāzu dienu, par garu baltu kleitu, baltu, vieglu un smalku pļivuru, kas ir domāts tikai vienai reizei?

ābeļziedu baltās kupenās, sajust, kā kreiz uznieg pirms, baltās sniegs, un uzplaukst tīra, baltā mīlesība.

Imtiem mētes šajā parvasarī, un arī «Novadnieka» lasītājas viņu skatītā, tāpat kā mētes pērn, aizpērn, tāpat kā citos bijušajos un citos, vēl atmākošajos gados, pašlaik šūdina savam meitām baltās kleitās.

Tās ir puscēlā starp kristību un kāzu kleitām, tās ir iesvētītām, kuras pēc tradīcijas notiek maijā, jūnijā. Aiz kalniem vēl — ahākošie kāzu rūpeštie. Meitas iesvētītās kā kreimētes un viņu mētes pašas vēl kā baltas rozēs darzā pirms sahnām. Kā palīdzēt savām kreimētēm, kā nosargāt viņas šajā cietajā, aukstajā pasaulē? Noliksim mātētes un darbus, atvērsim kopā skapi un izceļsim kādu baltu baltu kleitu...

«Novadnieks» aicina lasītājas — sievas, mātes, meitas, māsas uzrakstīt stāstījumus «Manas (vai tās baltās kleitas). Gaidām jūsu vēstules».

Ai, jaunībai Viss tagad man liekas tik tīrs, balts un cēls, Gribas iesīgt sapņos kā

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Varbūt, ka šīs legendas mūsu puses ļaudim ir svešākas, jo visi skāstītie rituāli, tradīcijas, gaisūms, smalki niansētas izjūtas vairāk tika izkoptas zemēs, kuru ledzīvotājiem bija atglābti no dārt. Mūsu ļaudim vieglāk bija saglabāt Lieldienu norises aršķīgākos atbūtos — olu krāsosānu, šūposānos. Megnāsīm izmantot arī parējo svētku atribūtiku, kas kopumā ar jaukām noskāņām apvis svētku centrālo notikumu — Kristus augšāmceļanos.

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Varbūt, ka šīs legendas mūsu puses ļaudim ir svešākas, jo visi skāstītie rituāli, tradīcijas, gaisūms, smalki niansētas izjūtas vairāk tika izkoptas zemēs, kuru ledzīvotājiem bija atglābti no dārt. Mūsu ļaudim vieglāk bija saglabāt Lieldienu norises aršķīgākos atbūtos — olu krāsosānu, šūposānos. Megnāsīm izmantot arī parējo svētku atribūtiku, kas kopumā ar jaukām noskāņām apvis svētku centrālo notikumu — Kristus augšāmceļanos.

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Varbūt, ka šīs legendas mūsu puses ļaudim ir svešākas, jo visi skāstītie rituāli, tradīcijas, gaisūms, smalki niansētas izjūtas vairāk tika izkoptas zemēs, kuru ledzīvotājiem bija atglābti no dārt. Mūsu ļaudim vieglāk bija saglabāt Lieldienu norises aršķīgākos atbūtos — olu krāsosānu, šūposānos. Megnāsīm izmantot arī parējo svētku atribūtiku, kas kopumā ar jaukām noskāņām apvis svētku centrālo notikumu — Kristus augšāmceļanos.

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Varbūt, ka šīs legendas mūsu puses ļaudim ir svešākas, jo visi skāstītie rituāli, tradīcijas, gaisūms, smalki niansētas izjūtas vairāk tika izkoptas zemēs, kuru ledzīvotājiem bija atglābti no dārt. Mūsu ļaudim vieglāk bija saglabāt Lieldienu norises aršķīgākos atbūtos — olu krāsosānu, šūposānos. Megnāsīm izmantot arī parējo svētku atribūtiku, kas kopumā ar jaukām noskāņām apvis svētku centrālo notikumu — Kristus augšāmceļanos.

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Varbūt, ka šīs legendas mūsu puses ļaudim ir svešākas, jo visi skāstītie rituāli, tradīcijas, gaisūms, smalki niansētas izjūtas vairāk tika izkoptas zemēs, kuru ledzīvotājiem bija atglābti no dārt. Mūsu ļaudim vieglāk bija saglabāt Lieldienu norises aršķīgākos atbūtos — olu krāsosānu, šūposānos. Megnāsīm izmantot arī parējo svētku atribūtiku, kas kopumā ar jaukām noskāņām apvis svētku centrālo notikumu — Kristus augšāmceļanos.

griezūšies Lieldienu sestdienā, lai atkal sāktu zvanīt. Zvanus atgriežoties gaidījuši bērni, jo viņi ticēja, ka no pāri lidojošiem zvaniem bīrušas krāsotas olas.

Narkotikas

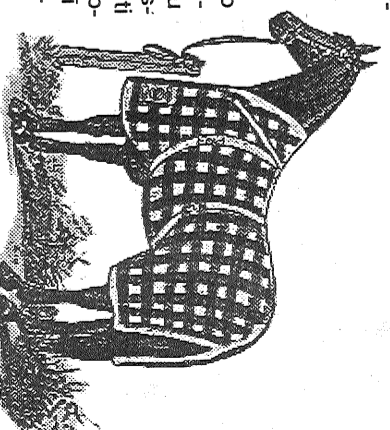
Ko bīstamies uzzināt par saviem tuviniekiem

Nav viegli padzīmnieka gadi. Vēl vakar bērns, bet šodien jau liele puišs uzstī uz pleca un aicina aiz stūra izmēģināt... Jā, ko īstī? Dažreiz dūmu, dažreiz alkoholu. Bet citreiz, lai kādā kompānijā nejūtos atstumts, kļūtu par savējo, pusaudzis piekrit izmēģināt «zārti», tabakū, pulveri.

Kā noteikt, vai jūsu pusaudzīms ir problēmas ar atkarību no narkotikajām vielām? Uzdotiet sev šos jautājumus. Jo vairāk pozitīvu atbīžu iegūsi, jo lielāka ir problēmas iespējāmība. Vai jūsu bērns sācis saņemt silktākas atzīmes? Vai kavē skolu? Vai mainījies viņa uzvedība mājās? Vai viņš kļuvis vienaldzīgs pret ģimēni? Vai pazudusi nauda vai kādi citi priekšmeti? Vai bērns jūms lūdz vairāk naudas? Vai viņam parādījusies jauni draugi? Vai jaunīte draugi ir gados vecāki par viņu? Vai novērojamas kādas frīziskas izmaiņas (svars, acu zilītes, gaita, iepatnēja smarža)? Vai esat atraduši pie viņa divvainus priekšmetus (tabletes, pulverus, līnes tūbiņas)? Vai viņam ir krasas garastāvokļa maiņas? Vai ir izteikta miegainība? Kā noteikt, ka jūms tuvs cilvēks sācis lietot narkotikas? Pazīmes ir šādas:

- X krasas garastāvokļa svārstības;
 - X laiskums un nomāktība;
 - X divains skatīens un nedrošas roku kustības;
 - X savāds iesnās;
 - X acu zilīšu sašaurināšanās vai paplašināšanās;
 - X biežas iesnās;
 - X strauja novājšāna;
 - X nepazīstamas zāles un aromātiskas smakas;
 - X nepazīstami draugi;
 - X miegainība;
 - X nemiērtīgs miegs;
 - X nevižība pret savu ārieni;
 - X darbaspēju, koncentrēšanās spēju samazināšanās;
 - X nicīga attīeksmē pret agrākajiem draugiem;
 - X jauni un nepazīstami draugi;
 - X jauni ideāli;
 - X naudas aizņemšanās, mantu pazūšana;
 - X darba, mācību kavējumi.
- Šīs pazīmes liecina, — kāds no jūms tuviem cilvēkiem atrodas narkotisko vielu varā. Atkārti pārrunājiet problēmu, sarunā centīties izvarīties no parmetumiem, kritizēšanas un morālīzēšanas. Nosodiet uzvedību, nevis cilvēku pašu. Nevainojiet sevi. Noslēdziet uzvedības kontraktu — vienošanos. Meklējiet profesionālu palīdzību pie narkologa un psihologa.

Uzticamais, klusais kalpotājs, kas neprasa algas pielikumu

Reti kuram dzīvniekam Dieviņš tik daudz un smagi strādāt. Tas ir zirgs. Uzticamais smago darbu veicējs, kurš no saimnieka neprasa algas pielikumu. Musu vecdēvu jaunībā skāstīti, labi turēti un kopīti zirgi bija saimnieku lepnums. Tajos laikos arī nabaga iebūvēts savū vienīgo zirģēli centās kopī, kā mācēdams. Varbūt tam tika vairāk nostrādāties, bet tā sāns nekājla sakatīšu meslu pikas un spalva nebija noplūksusi un savēlūsies kā tagad vienam otram «saimniekotājam». Zirgs nemocijās neapkalts. Nevilkta tik noplūkusis, netīrus ratus, kādods tagad brauc viens otrs labi nobraļojs, arī nožūpoies tēvai.

Kas jāzina par zirga kopšanu?

Tā kā nags uzņem visu zirga svaru, nepareizi kopīti nagi atspoguļojas zirga gaitā. Cilvēki, apgriežot nagus un apkalot zirgu, nereti neievēro naga dabisko formu un funkcijas. Ja nags zirgam greizs, svaru tas uzņem nepareizi — «lauz kāju». Tāpat justos cilvēks, kuram kurpes papēdis būtu piesists zem purngala. Svaru uzņemot, nags «strādā», tā atzīmguojēja daļa izplešas. Tādēļ, zirgu kaļot, pakava naglas dzen tikai naga priekšējā, rāmajā daļā, atzīmguojējo atstājot brīvu. Pakava atzīmguojējam daļai jābūt plātākai, lai, nagem piesoties, tas joprojām balstītos uz pakava.

Ja zirgu pareizi apkal, naga priekšdaļa ir pasargāta no dilšanas, bet naga atzīmguojējam daļai jābūt plātākai, lai, nagem piesoties, tas joprojām balstītos uz pakava.

Kosmetoloģes padomi

Skaistums visos gadalaikos atkarīgs no garastāvokļa

Konsultē — Ja sievietes pavasarī vēlas pievērst lielāku uzmanību saviem izskatam, vairāk parūpējies par ārieni, pirmām kārtām jāskatās ādai, ginekologai, onkoloģai, dermatologam un citu speciālistu apmeklēšanu. Ja ar veselību vairāk vai mazāk viss kārtībā, tad var doties uz kosmētisko kabinetu, lai saņemtu individuālu konsultāciju par reizīti sejas un ķermeņa kopšanu.

Taču ir jāievēro arī vispārīgi noteikumi, kas attiecas uz visām sievietēm. Mūsu āda zaudē elastību, savīst un kļūst grumbaina ne tikai novecošanas rezultātā. Šo nevēlamo parādību galvenokārt provocē ārējie faktori: ultravioletais starojums, apstarotais vides kaitīgās vielas, kā arī nervu sistēmas slimības. Tāpēc pirms vasaras sezonas sākšanās ir svarīgi lietot ārstējošus antioksidantus — beta karotīnu, kas aizsargā šūmas no brīvo radikāļu kaitējuma. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

Dažas receptes sejas maskām

Normālai ādai
Kleopatras maska
 Sajauc kopā divas ēdamkarotes svaiga piena ar divām tējkarotēm medus, divām tējkarotēm baltā māla, uzklāj uz sejas. Pēc 20 minūtēm nomazgā.

Ābolu maska
 Sarīvē vienu ābolu, pievieno vienu ēdamkaroti ar maltām ausku pīrsliem, uzklāj uz sejas. Šī maska vitamīnizē un atsvaidzina.

Sausai ādai
Arābu maska (sevišķi sausai)

Vienu olu sajauc ar trīs ēdamkarotēm miltu, vienu tējkaroti rauga un 50 gramiem mango sulas. Maisījums jānovieto siltā vietā, jālauj nedaudz uzgaust. Uz sejas un kakla uzklāj marles salvēti, iepriekš tajā izgriežot caur-

mu degunam, uzklāj masku. Jātur pusotras stundas, pēc tam jānomazgā ar siltu ūdeni. Maska jālieto pēc kārtas 6 — 10 dienas divreiz gadā. **Iaukainai ādai**
 Seju rītā un vakarā tīrīt ar celmallapu sulu. Pēc katrām piecām dienām lietot vienu no sekojošām maskām: olas baltums ar citronu sulu; olas baltums, viena tējkarote medus, divas ēdamkarotes miltu, trīs pilieni citrona sulas; augļu maska — citrona, greipfrūts. □□□

Marina Mūrniece ieteic sejas maskām bagātīgi izlietot za, — svaigus gurķus, tomātus, zemenes un ikvienu citu augli vai ogu. Tie ir brīnišķīgi vienkārsi līdzekļi elementārai sevis kopšanai. Tomēr katrai ādai ir individuālas raksturs, pat vienas sejas āda dažādās vietās var būt gan sausa, gan taukaina. Tāpēc kvalificēti, individuālus padomus un kopšanu, arī kosmētiskos preparātus atbilstoši katras maksātpējām vislabāk tomēr saņem zināšanas leguvušu speciālistu vadībā kosmētiskajās kabinetos. ☺

Ar stresu pirms eksāmeniem

dzim pirms eksāmena ir ļoti liels satraukums, tad nevajadzētu iļģi stāvēt aiz durvīm. Nevajadzētu atbildēt arī pirmajam, vislabāk piektajam vai septītajam. Nekādā ziņā nepalikt pēdējam. Ja izvelc bijeti, un liekas, ka neko nezinī, jāspēj pateikt sev, — tu zini. Jānorminās, jāskā domāt. Labi, ja dominē rezdes atmiņa un var atcerēties, kura vieta grāmatā materiāls bija.

Atbrīvošana. Nevajag censties panākt bērnu atbrīvošanu no eksāmeniem, ja nav ļoti nopietnas slimības. Kā viņš testāsies augstskolā? **Labu veiksmi!**

Ja pusau-

vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

Ar stresu līdzēts nebūs, jo šā vai tā, eksāmens ir un paliek laimes spēle. Tāpēc vecākiem jāpapūlas par stresu aizmirst. Tā vietā jāpadomā par palieku dienas režīmu, labu uzturu un morālu palīdzību savam bērnam, kurš vai nu izgājis finiša taisnē vietējā skolā, vai arī gatavojas star-tam augstskolā.

Vitamīni. Katram vecumam atbilst savas devas. Būtu jākon-sultējas ar ārstu, nevis jārikojas pēc saviem ieskatiem, vai seko-jot televīzijas reklamām. **Dienas režīms.** Noteikti jāie-

Dārzkopjā pavasaris

Konsultē dārznieks Evalds Daukšts.

Uz šo laiku agrariem kāpostiem jau vajadzētu būt iesētiem, vajadzētu tos izpiķēt podiņos vai kastītēs. Piķē kūdras substrātā vai parastā augsnē. Piķējot kāpostu dēstus, jāseko, lai tie būtu 5 — 7 — 9 centimetru attālumā. Tomātu, piparu dēstī jāpiķē aptuveni 11 centimetru attālumā viens no otra.

Piķēšanai ieteicamāki kūdras celulozes podiņi. Stādu mē. Pirms tam jāskatās, vai podiņš ir sācis sadalīties. Ja tas nedalās, podiņš ir jāpiķē, vai jāielauz, lai auga saknes tiktu laukā.

Tomātu stadiem jāsaņem pietiekoši daudz gaismas. Ja tie stādīti, tas nozīmē, ka pietiekoši daudz gaismas vai pārāk silti. Tomātam nepieciešamā temperatūra ir 22-24 grādi.

Arī gurķi, ķirbi, patisonu, kabakci var iesēt podiņā un vēlāk izstādīt dārzā vai siltumnīcā. Laukā izstāda pēc 10. maija, kad beigušās sal-

ievērojami zemāka nekā citviet, tad pircējam nopietni jāpadomā.

Kādas burkānu šķirnes izvēlēties? Burkāni dalāmi divās lielās grupās: Šantonē (tsi, resni, sirup) un Nantes (gari, lidzeni, cilindriski, ar apaļu galu). Svaigam patēriņam der Nantes tipa 'Amsterdam', ilgā glabāšanai no Nantes tipa 'Fortho', 'Al-matro' F1, neilgai glabāšanai no Šantonē tipa 'Flakker' — 2', no Nantes tipa 'Ingot' F1.

Pircēji reizēm apjūk burkānu šķirnēs. Ir šķirne 'Nante', bet Nantes burkānu tipam ir dažādas šķirnes, teiksim, maija pirmā pusē. Var stādīt arī rudeni. Pirms stādīšanas rododendri labi jāsaļej, tad tie vieglāk pārcieš transportēšanu un stādīšanu. Arī pēc iestādīšanas tie bagātīgi jāsaļej. Ja stāda zālienā pa vienam, tad, kā mēr tie ieaug, vē-lams nostiprināt, iedzenot slipe-

Laipni lūdzam, svešzemnieki!

Atšķirībā no tiem ziedošajiem ārzemju brīnumiem, kas vizu ieceļošanai Latvijā saņē-muši tikai pēdējā desmitgadē, rododendri kā ļoti dekoratīvi augi mūsu valsti iecienīti jau ļoti sen. Diemžēl tos lielāko-ties redzam Latvijas rietumu daļas pilsētu apstādījumos. Skatīta ir mūžzaļo rododen-dru ziedēšana Jūrmalā. Jūras piekrastē ir mirāks un mai-mūžzaļais sīkziežu rododen-drus tā, kā tie vēlas. Atšķirībā no mūžzaļajiem rododen-driem, vasarzaļos var audzēt arī austrumu daļā, kur ziemas mērotākais laiks — aprīlis un maija pirmā pusē.

Atšķirībā no tiem ziedošajiem ārzemju brīnumiem, kas vizu ieceļošanai Latvijā saņē-muši tikai pēdējā desmitgadē, rododendri kā ļoti dekoratīvi augi mūsu valsti iecienīti jau ļoti sen. Diemžēl tos lielāko-ties redzam Latvijas rietumu daļas pilsētu apstādījumos. Skatīta ir mūžzaļo rododen-dru ziedēšana Jūrmalā. Jūras piekrastē ir mirāks un mai-mūžzaļais sīkziežu rododen-drus tā, kā tie vēlas. Atšķirībā no mūžzaļajiem rododen-driem, vasarzaļos var audzēt arī austrumu daļā, kur ziemas mērotākais laiks — aprīlis un maija pirmā pusē.

Atšķirībā no tiem ziedošajiem ārzemju brīnumiem, kas vizu ieceļošanai Latvijā saņē-muši tikai pēdējā desmitgadē, rododendri kā ļoti dekoratīvi augi mūsu valsti iecienīti jau ļoti sen. Diemžēl tos lielāko-ties redzam Latvijas rietumu daļas pilsētu apstādījumos. Skatīta ir mūžzaļo rododen-dru ziedēšana Jūrmalā. Jūras piekrastē ir mirāks un mai-mūžzaļais sīkziežu rododen-drus tā, kā tie vēlas. Atšķirībā no mūžzaļajiem rododen-driem, vasarzaļos var audzēt arī austrumu daļā, kur ziemas mērotākais laiks — aprīlis un maija pirmā pusē.

Labi augš vīglās, trūdvielām bagātās, irdenās, ūdens un gaisa caurlaidīgas augšsnēs. Vajadzīgs liels gaisa un augšnes mitrums, taču tie necieš augstu gruntsūdens līmeni, kā arī slapjas augšnes ar stāvošu ūdeni. Karstā, sausa laikā pietiekami jālaista, kā arī jāaprasina ar ūdeni.

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

gās iedarbības. Bez tam ziemā nogurušai ādai ir nepieciešams tīrs C vitamīns. No krēmiem uzmanība jāpievērš supermitrinošiem un tiem, kas aizsargā pret ultravioletajiem stariem (uz krēma bundžinas to rāda skaitļi 2,5 un tamildzīgi). Sievietes ādas izskatu stipri ietekmē tādi faktori kā viņas nervu sistēmas un psihiskais stāvoklis. Labs garastāvoklis, prieks, mūžams labvēlīgi ietekmē asinrīti un uzlabo ādas šūnu darbību. Skumjas, bēdas, sliktas emocijas, neapmierinātība ar kaut ko negatīvi ietekmē ādas funkcionālo darbošanos. Negatīvie impulsi, kas pienāk no galvas smadzenēm, rada asinsvadu spazmas, sejas ādā pietiekos daudzmas nepienāk asinis. Sviedru un tauku dziedzeri pavājina savu darbību, un āda iegūst sausu, pelēcīgu, neveselīgu izskatu. Medicīnā pierādīts, ka nervu sistēmas darbības traucējumi, psihiski pārdzīvojumi ir daudzdu ādas slimību cēlonis. Tāpēc katrai sievietei jāatceras, ka kosmētiskie preparāti, procedūras vēro vingrošanas pauzes ķermeņa pamodināšanai. Der norīvēšanās, norūdināšana. **Ešana.** Obligāti — siltas brokastis. Tās garšas, ja parlieku vēlu nebūs ēstas sārtas vakariņas, ieteicamas blezputras, omlete, saknes, kukurūzas pārslas ar pienu. Nevajadzētu dzert kafijas vai fantas, jo gāzēts dzēriens uzbudina kuņģi. Vakariņas jāēd ne vēlāk kā divas stundas pirms miega, bet tīnēm ap pusnakti vajadzētu būt jau aizmiņģiem. Televizors vai dators līdz vēlai naktij neder. Ja ēd vairāk augļu, rieksti, rozīnes, aprikozes, svaigi un skābēti kā-

